

Výročná správa

Obce Beloveža

za rok 2023

.....
Mgr. Jaroslav Marko
starosta obce

OBSAH

1. Identifikačné údaje obce
2. Organizačná štruktúra obce
3. Základná charakteristika obce
4. Plnenie funkcií obce (prenesené kompetencie, originálne kompetencie)
5. Informácia o vývoji obce z pohľadu rozpočtovníctva
 - 5.1. Plnenie príjmov a čerpanie výdavkov za rok 2023
 - 5.2. Prebytok/schodok rozpočtového hospodárenia za rok 2023
 - 5.3. Rozpočet na rok 2023
6. Informácia o vývoji obce z pohľadu účtovníctva
 - 6.1. Majetok
 - 6.2. Zdroje krytia
7. Ostatné dôležité informácie
 - 8.1. Prijaté granty a transfery
 - 8.2. Poskytnuté dotácie
 - 8.3. Významné investičné akcie v roku 2023
 - 8.4. Predpokladaný budúci vývoj činnosti
 - 8.5. Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia
 - 8.6. Významné riziká a neistoty, ktorým je účtovná jednotka vystavená

1. Identifikačné údaje obce

Názov: Obec Beloveža

Sídlo: Beloveža 94, 086 14

IČO: 00321877

Štatutárny orgán obce: Mgr. Jaroslav Marko

Telefón: 054 / 479 72 02

Mail: beloveza@gmail.com

Webová stránka: www.beloveza.com

2. Organizačná štruktúra obce

Starosta obce: Mgr. Jaroslav Marko

Zástupca starostu obce: Peter Mikula

Obecné zastupiteľstvo:

Mgr. Dana Mikulová – poslankyňa

Peter Mikula – poslanec

Jozef Soroka – poslanec

Ján Basár – poslanec

Michal Semanišin – poslanec

MUDr. Jozef Leškanič – poslanec

Mgr. Ján Dulenčin – poslanec

Obecná rada: Peter Mikula, Michal Semanišin, Mgr. Ján Dulenčin

Komisie obecného zastupiteľstva:

Komisia obecného zastupiteľstva na ochranu verejného záujmu v súlade s ustanovením čl. 7 ods. 5 písm. a) ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov: Mgr. Ján Dulenčin, Ján Basár, MUDr. Jozef Leškanič, Michal Semanišin

Komisia obecného zastupiteľstva pre sťažnosti: Mgr. Ján Dulenčin, Jozef Soroka, Ján Basár

Hlavný kontrolór obce: Ing. Miloš Mikula

3. Základná charakteristika obce

Beloveža sa nachádza 10 km severovýchodne od Bardejova v Nízkych Beskydách, v doline potoka ústiaceho do rieky Topľa. Susedí s obcami Hažlín, Šarišské Čierne, Andrejová, Bardejovská Nová Ves, Komárov a Hrabovec.

Celková výmera katastra obce je 1 015 ha. Z toho je 341 ha lesa, 75 ha zastavanej plochy, 23 ha vodných plôch (všetky potoky s okolím) a 48 ha ostatných plôch. Lesy sú tu prevažne listnaté.

Priemerná nadmorská výška obce je 290 m. Zimy sú tu chladné, letá mierne. Vykurovacie obdobie trvá v priemere 230 dní v roku.

Obec Beloveža je stredne veľká obec s počtom 270 rodinných domov, ktoré sú predmetom dane z nehnuteľností. V obci je jeden bytový dom, ďalšie 2 bytové domy sú rozostavané. Na trvalý pobyt bolo k 1.1.2023 prihlásených 776 obyvateľov. Prevláda gréckokatolícke náboženstvo.

Beloveža patrí medzi najstaršie dediny v okolí. Prvá písomná zmienka o obci pochádza z 28. júna 1355. Vtedy Jagerská kapitula z poverenia kráľa Ľudovíta I. potvrdila vymedzenie majetkov panstva Smilno pre zemepánov Tekulovcov. Majetkovou súčasťou panstva bola aj Beloveža. Vznik obce sa kladie do druhej štvrtiny 14. storočia. Vybudovali ju usadlíci užívajúci zákupné roľnícke právo so šoltýsom.

Písomné pramene od 14. storočia uvádzajú obec Beloveža zväčša v nasledovných pravopisných obmenách – roku 1355 Belawese, 1492 Belawesa, 1736 Belovescha, 1808 Belowese, koncom 19. a začiatkom 20. storočia po maďarsky Belavezsa a po rusínsky Biloveža. Zdá sa, že motívom názvu pre obec bola biela veža. Mohla ňou byť strážna veža v pohraničí v 11. a 12. storočí, prípadne, ako uvádza historik Ferdinand Uličný, murovaná veža

benediktínskeho kláštora, podľa ktorej dostalo názov tunajšie údolie. Keď tu vznikla dedina, názov dostala podľa názvu údolia. O takomto pôvode svedčí jej vývin a ráz v 15. – 16. storočí. Existuje aj ďalšia verzia pôvodu názvu obce, a to podľa pomenovania veže na tunajšej cirkvi. Ani tento pôvod však nie je vierohodne dokázaný.

Beloveža sa ďalej spomína v listinách kráľa Žigmunda z rokov 1414 a 1416, ktorými potvrdil Czudarovcom vlastníctvo majetkov panstva Makovica, a v súpise dedín Šarišskej stolice z roku 1427. V tomto roku bola Beloveža zdanená od 24 alebo 28 port (poddanské usadlosti), takže bola počtom usadlostí, ale aj rozlohou chotára stredne veľkou dedinou makovického panstva. Iný prameň uvádza, že v roku 1427 bola obec majetkom rodiny Czudarovej a mala 29 „orekov“. Ďalší údaj uvádza Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, kde sa uvádza, že v roku 1427 mala obec 52 port.

V druhej polovici 15. storočia sa väčšina domácností z Beloveže odsťahovala, v roku 1492 tu hospodárili len tri. 20 usadlostí bolo len nedávno úplne opustených, ako uvádza dobový archívny materiál. Pravdepodobnou príčinou vyľudnenia bolo aj spustošenie obce poľským vojskom roku 1472.

V rokoch 1548, 1567 boli sedliaci zdanení od 2,3 a 2,5 porty. V roku 1567 tu hospodárila jedna domácnosť na celej a štyri na polovičných usadlostiach. V roku 1600 bolo v obci 10 poddanských domov. Bývali tu aj šoltýske rodiny a osadenstvo fary.

Beloveža sa z úpadku koncom 15. a 16. storočia pozviechala a charakter prosperujúcej stredne veľkej dediny si uchovala až po dnešné časy. Svedčia o tom aj údaje o počtoch obyvateľov a domov v jednotlivých rokoch. Kým napríklad v roku 1787 mala obec 75 domov a 452 obyvateľov, v roku 1828 to už bolo 585 obyvateľov v 79 domoch, v roku 1970 972 obyvateľov a 211 domov. V roku 2005 to bolo 803 obyvateľov a 295 domov.

Belovežania sa do povedomia širokého okolia dostali ako obchodníci – košíkari. Košíkárstvo a podomový obchod v obci má dlhú a bohatú tradíciu. Maďarský písaný prameň z roku 1883 uvádza, že „z Beloveže ročne mnoho tisíc košíkov exportujú do Ruska a Nemecka“. Podomovému obchodu v 19. a v prvej polovici 20. storočia priala aj doba, v ktorej sa realizoval. Boli do neho zapojení jednotlivci, ale aj celé rodiny. Podomový obchod (tunajší názov „chodenie do drahy“) sa v značnom rozsahu rozvíjal až do polovice 80. rokov 20. storočia, kedy táto miestna tradícia pomaly zaniká.

V obci má svoju dlhoročnú tradíciu i včelárstvo. Po druhej svetovej vojne sa chovom včiel zaoberalo niekoľko obyvateľov, neskôr však nadhlo zaniklo, až v posledných rokoch sa znova dostáva do povedomia.

V roku 1933 bola založená obecná kronika.

V roku 1953 po dvojročnom úsilí bola daná do užívania prvá administratívna budova spojená s požiarnou zbrojnicou.

V roku 1965 sa začína svojpomocná výstavba kultúrno-správnej budovy (tzv. Akcia „Z“), do užívania bola odovzdaná v roku 1969 a stala sa sídlom MNV a materskej školy.

Do roku 1975 sa v obci na pôde hospodárilo súkromne. Podľa vtedajších zákonov každý súkromne hospodáriaci roľník bol povinný odovzdávať štátu naturálne dane (kontingenty), ktoré boli stanovené podľa výmery pôdy. Ako jedna z posledných obcí vstúpila Beloveža v roku 1975 do Jednotného roľníckeho družstva; bola pričlenená do JRD so sídlom v Bardejovskej Novej

Vsi. V obci bol zriadený hospodársky dvor v lokalite Pod Ostrou, kde boli vybudované 3 maštale pre hovädzí dobytok v počte asi 400 kusov.

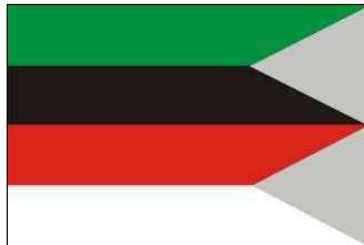
V roku 1978 bolo v sále kultúrneho domu zriadené stále kino („Kino SNP“).

V roku 1981 bola ukončená výstavba futbalového ihriska, v roku 1983 výstavba materskej školy.

Erb obce tvorí: V červenom poli štítu na zelenej pažiti stojaci kostol, tvorený troma striebornými vežami zakončenými zlatými trojkrížmi.

Štít: Neskorogotický.

4. Plnenie funkcií obce (prenesené kompetencie, originálne kompetencie)

4.1. Výchova a vzdelávanie

V súčasnosti výchovu a vzdelávanie detí v obci poskytuje:

- Základná škola 1.-4. ročník
- Materská škola

Na mimoškolské aktivity je zriadený školský klub detí, žiaci z obce navštevujú centrá voľného času pri ZŠ v Bardejove.

4.2. Kultúra

Spoločenský a kultúrny život v obci zabezpečuje :

- Folklórny súbor Belovežanka

4.3 Hospodárstvo

V obci pôsobí 16 obchodných spoločností, z ktorých najväčšie výnosy v roku 2023 dosiahli:

- Soroka s. r. o.
- MESPAS s. r. o.
- LUBAU s. r. o.
- Obecný podnik Beloveža s. r. o.
- THYREOMEDICAL s. r. o.

Ohlásené prevádzkárne má v obci viacero živnostníkov.

V obci pôsobia aj VK & spol. Kuľka Ladislav a Obecný podnik Beloveža s. r. o. registrovaný sociálny podnik v pôdohospodárstve a Spoločenstvo urbárskych lesov a pasienkov-pozemkové spoločenstvo Beloveža v lesnom hospodárstve.

5. Informácia o vývoji obce z pohľadu rozpočtovníctva

Základným nástrojom finančného hospodárenia obce bol rozpočet obce na rok 2023. Obec v roku 2023 zostavila rozpočet podľa ustanovenia § 10 odsek 7) zákona č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Rozpočet obce na rok 2023 bol zostavený ako prebytkový.

Bežný rozpočet bol zostavený ako prebytkový a **kapitálový rozpočet** ako vyrovnaný.

Hospodárenie obce sa riadilo podľa schváleného rozpočtu na rok 2023.

Rozpočet obce bol schválený uznesením Obecného zastupiteľstva v Beloveži č.20/2022 na jeho zasadnutí dňa 8.12.2022 ako viacročný rozpočet.

5.1. Plnenie príjmov a čerpanie výdavkov za rok 2023

1. Rozbor plnenia príjmov za rok 2023

Schválený rozpočet na rok 2023 po poslednej zmene	Skutočnosť k 31.12.2023	% plnenia
593 520	591 792,98	99,7 %

Z rozpočtovaných celkových príjmov 593 520 EUR bol skutočný príjem k 31.12.2023 v sume 591 792,98 EUR, čo predstavuje 99,7 % plnenie.

1. Bežné príjmy

Schválený rozpočet na rok 2023 po poslednej zmene	Skutočnosť k 31.12.2023	% plnenia
533 116	533 358,91	100

Z rozpočtovaných bežných príjmov 533 116 EUR bol skutočný príjem k 31.12.2023 v sume 533 358,91 EUR, čo predstavuje 100 % plnenie.

a) daňové príjmy

Schválený rozpočet na rok 2023 po poslednej zmene	Skutočnosť k 31.12.2023	% plnenia
350 920	342 778,56	97,68

Výnos dane z príjmov poukázaný územnej samospráve

Z predpokladanej finančnej čiastky v sume 315 660 EUR z výnosu dane z príjmov boli k 31.12.2023 poukázané finančné prostriedky zo ŠR v sume 315 990,98 EUR, čo predstavuje plnenie na 100,1 %.

Daň z nehnuteľností

Z rozpočtovaných 20 400 EUR bol skutočný príjem k 31.12.2023 v sume 12 407,28 EUR, čo je 60,82 % plnenie. Príjmy dane z pozemkov boli v sume 6 636,78 EUR, dane zo stavieb boli v sume 5 770,50 EUR a dane z bytov boli v sume 0 EUR. K 31.12.2023 obec eviduje daňové pohľadávky v sume 31,76 EUR.

Daň za psa

Z rozpočtovaných 1 000 EUR bol skutočný príjem k 31.12.2023 v sume 935 EUR, čo je 93,5 % plnenie.

Daň za nevýherné hracie prístroje

Z rozpočtovaných 0 EUR bol skutočný príjem k 31.12.2023 v sume 0 EUR.

Poplatok za komunálny odpad a drobný stavebný odpad

Z rozpočtovaných 13 860 EUR bol skutočný príjem k 31.12.2023 v sume 13 445,30 EUR, čo je 97 % plnenie.

b) nedaňové príjmy:

Schválený rozpočet na rok 2023 po poslednej zmene	Skutočnosť k 31.12.2023	% plnenia
41 250	49 869,19	120,9

Príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku

Z rozpočtovaných 15 600 EUR bol skutočný príjem k 31.12.2023 v sume 12 530,39 EUR. Uvedený príjem predstavuje príjem z prenajatých budov, priestorov a objektov a nájmu bytov.

Administratívne poplatky a iné poplatky a platby

Administratívne poplatky - správne poplatky:

Z rozpočtovaných 25 650 EUR bol skutočný príjem k 31.12.2023 v sume 27 567,81 EUR, čo je 107,48 % plnenie.

Medzi iné nedaňové príjmy boli zinkasované najmä príjmy z poistného plnenia, z dobropisov a z vratiek vo výške 9 770,97 EUR.

Prijaté granty a transfery

Z rozpočtovaných grantov a transferov 140 946 EUR bol skutočný príjem vo výške 140 711,18 EUR, čo predstavuje 99,83 % plnenie.

Granty a transfery boli účelovo určené a boli použité v súlade s ich účelom.

2. Kapitálové príjmy:

Schválený rozpočet na rok 2023 po poslednej zmene	Skutočnosť k 31.12.2023	% plnenia
10 370	8 400	81

Z rozpočtovaných kapitálových príjmov 10 370 EUR bol skutočný príjem z predaja k 31.12.2023 v sume 8 400 EUR.

3. Príjmové finančné operácie:

Schválený rozpočet na rok 2023 po poslednej zmene	Skutočnosť k 31.12.2023	% plnenia
50 034	50 034,07	100

V roku 2023 boli čerpané príjmové finančné operácie vo forme použitia prostriedkov predchádzajúcich období 5 715,99 € a čerpania dlhodobého bankového úveru vo výške 44 318,08 € a návratnej finančnej výpomoci vo výške 5000 €.

4. Príjmy rozpočtových organizácií s právnou subjektivitou:

Obec nemá zriadené rozpočtové organizácie s právnou subjektivitou.

2. Rozbor čerpania výdavkov za rok 2023

Schválený rozpočet na rok 2023 po poslednej zmene	Skutočnosť k 31.12.2023	% plnenia
569 496	578 955,36	101,66

Z rozpočtovaných celkových výdavkov EUR bolo skutočne čerpané k 31.12.2023 v sume 578 955,36 EUR, čo predstavuje 101,66 % čerpanie.

1. Bežné výdavky

Schválený rozpočet na rok 2023 po poslednej zmene	Skutočnosť k 31.12.2023	% plnenia
481 927	507 891,77	105,39

Z rozpočtovaných bežných výdavkov 481 927 EUR bolo skutočne čerpané k 31.12.2023 v sume 507 891,77 EUR, čo predstavuje 105,39 % čerpanie.

Čerpanie jednotlivých rozpočtových položiek bežného rozpočtu je podrobne uvedené v prílohe č.1 Záverečného účtu.

Medzi významné položky bežného rozpočtu patrí:

Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania

Skutočné čerpanie k 31.12.2023 bolo v sume 182 586,41 EUR.

Poistné a príspevok do poisťovní

Skutočné čerpanie k 31.12.2023 bolo v sume 67 290,24 EUR.

Tovary a služby

Skutočne čerpané k 31.12.2023 bolo v sume 167 188,16 EUR. Ide o prevádzkové výdavky všetkých stredísk Obecného úradu, ako sú cestovné náhrady, energie, materiál, dopravné, rutinná a štandardná údržba, nájomné za nájom a ostatné tovary a služby.

Splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úvermi, pôžičkami a návratnými finančnými výpomocami

Z rozpočtovaných 9 196 EUR bolo skutočne vyčerpané k 31.12.2023 v sume 6 299,35 EUR.

2) Kapitálové výdavky :

Schválený rozpočet na rok 2023 po poslednej zmene	Skutočnosť k 31.12.2023	% plnenia
35 007	27 207,48	77,72

Z rozpočtovaných kapitálových výdavkov 35 007 EUR bolo skutočne čerpané k 31.12.2023 v sume 27 207,48 EUR, čo predstavuje 77,72 % plnenie.

Čerpanie jednotlivých rozpočtových položiek kapitálového rozpočtu je podrobne uvedené v prílohe č. 1 Záverečného účtu.

Medzi významné položky kapitálového rozpočtu patrí rekonštrukcia hasičskej zbrojnice.

3) Výdavkové finančné operácie :

Schválený rozpočet na rok 2023 po poslednej zmene	Skutočnosť k 31.12.2023	% plnenia
52 562	43 856,11	83,44

Z rozpočtovaných finančných výdavkov 52 562 EUR bolo skutočne čerpané k 31.12.2023 v sume 43 856,11 EUR, čo predstavuje 83,44 % čerpanie.

Čerpanie jednotlivých rozpočtových položiek v oblasti finančných operácií je prílohou Záverečného účtu.

4) Výdavky rozpočtových organizácií s právnou subjektivitou:

Obec nemá zriadené rozpočtové organizácie s právnou subjektivitou.

5.2. Prebytok/schodok rozpočtového hospodárenia za rok 2023

Hospodárenie obce	Skutočnosť k 31.12.2023 v EUR
Bežné príjmy spolu	533 358,91
z toho : bežné príjmy obce	533 358,91
bežné príjmy RO	-
Bežné výdavky spolu	507 891,77
z toho : bežné výdavky obce	507 891,77
bežné výdavky RO	-
Bežný rozpočet	25 467,14
Kapitálové príjmy spolu	8 400,00
z toho : kapitálové príjmy obce	8 400,00
kapitálové príjmy RO	-
Kapitálové výdavky spolu	27 207,48
z toho : kapitálové výdavky obce	27 207,48
kapitálové výdavky RO	-
Kapitálový rozpočet	-18 807,48
Prebytok/schodok bežného a kapitálového rozpočtu	6 659,66
<i>Vylúčenie z prebytku</i>	-
Upravený prebytok/schodok bežného a kapitálového rozpočtu	6 659,66
Prijmy z finančných operácií	50 034,07
Výdavky z finančných operácií	43 856,11
Rozdiel finančných operácií	6 177,96
PRÍJMY SPOLU	591 792,98
VÝDAVKY SPOLU	578 955,36

Prijaté účelové granty a projekty boli v bežnom rozpočte v sume 149 111,18 €, od ostatných subjektov mimo verejnej správy sa prijalo 0 € a v kapitálovom rozpočte v sume 0 €.

5.3. Rozpočet na rok 2023

	Schválený rozpočet	Schválený rozpočet po poslednej zmene
Príjmy celkom	439 382	593 520
z toho :		
Bežné príjmy	439 382	533 116
Kapitálové príjmy	0	10 370
Finančné príjmové operácie	0	50 034
Výdavky celkom	439 382	593 520
z toho :		
Bežné výdavky	403 882	481 927
Kapitálové výdavky	0	35 007
Finančné výdavkové operácie	35 500	52 562
Rozpočet obce		

6. Informácia o vývoji obce z pohľadu účtovníctva

6.1. Majetok 1 327 900,30

A K T Í V A

Názov	ZS k 1.1.2023 v EUR	KZ k 31.12.2023 v EUR
Majetok spolu	1 322 764,47	1 327 900,30
Neobežný majetok spolu	1 277 072,07	1 301 833,40
z toho :		
Dlhodobý nehmotný majetok	22 452,14	20 868,14
Dlhodobý hmotný majetok	1 069 890,57	1 096 235,90
Dlhodobý finančný majetok	184 729,36	184 729,36
Obežný majetok spolu	44 653,53	25 260,21
z toho :		
Zásoby	0	0
Zúčtovanie medzi subjektami VS	0	0
Dlhodobé pohľadávky	0	0
Krátkodobé pohľadávky	31 424,08	8 690,66
Finančné účty	13 229,45	16 569,55
Poskytnuté návratné fin. výpomoci dlh.	0	0
Poskytnuté návratné fin. výpomoci krát.	0	0
Časové rozlíšenie	1 038,87	806,69

6.2. Zdroje krytia

P A S Í V A

Názov	ZS k 1.1.2023 v EUR	KZ k 31.12.2023 v EUR
Vlastné imanie a záväzky spolu	1 322 764,47	1 327 900,30
Vlastné imanie	374 486,02	377 248,91
z toho :		
Oceňovacie rozdiely	0	0
Fondy	0	0
Výsledok hospodárenia	374 486,02	377 248,91
Záväzky	447 251,67	443 225,07
z toho :		
Rezervy	1 200,00	1 440,00
Zúčtovanie medzi subjektami VS	4 248,38	10 756,15
Dlhodobé záväzky	168 915,93	206 588,79
Krátkodobé záväzky	68 345,25	80 923,60
Bankové úvery a výpomoci	204 542,11	143 516,53
Časové rozlíšenie	501 026,78	507 426,32

7. Ostatné dôležité informácie

7.1. Prijaté granty a transfery

Z rozpočtovaných grantov a transferov 140 496 EUR bol skutočný príjem vo výške 140 711,18 EUR, čo predstavuje 99,83 % plnenie.

Granty a transfery boli účelovo určené a boli použité v súlade s ich účelom.

7.2. Poskytnuté dotácie

V roku 2023 obec neposkytla zo svojho rozpočtu dotáciu občianskemu združeniu vo výške 600 EUR.

7.3. Významné investičné akcie v roku 2023

V roku 2023 sa realizovali tieto významnejšie investičné akcie:

- rekonštrukcia hasičskej zbrojnice

7.4. Predpokladaný budúci vývoj činnosti

Predpokladané investičné akcie realizované v budúcich rokoch:

- pokračujúca rekonštrukcia hasičskej zbrojnice

7.5. Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia

Obec nezaznamenala žiadnu udalosť osobitného významu po skončení účtovného obdobia.

7.6. Významné riziká a neistoty, ktorým je účtovná jednotka vystavená

Obec nevedie žiadne súdne spory.

V Beloveži, dňa 30.11.2024

.....

Mgr. Jaroslav Marko
starosta obce

Prílohy:

- Individuálna účtovná závierka: Súvaha, Výkaz ziskov a strát, Poznámky
- Výrok audítora k individuálnej účtovnej závierke